



razgovarao Josp Bohutinski

POLITIČKI
INTERVJU

Štrajk pravosudnih službenika i namještenika bio je jedan od najduljih i najdramatičnijih u povijesti hrvatskog štrajkanja. Okončan je prije mjesec dana, a štrajkaši su se izborili za 12-postotno povećanje plaća. No prašina od tog štrajka još se nije slegla pa se u eteru mogu čuti informacije da zbog nezadovoljstva ishodom štrajka veliki broj članova napušta Sindikat državnih i lokalnih službenika i namještenika (SDLSN), koji je organizirao štrajk. To nam je bio povod za razgovor s predsjednikom tog sindikata Ivom Šuškovićem.

Prošlo je mjesec dana od prekida štrajka, postaje li sukobi unutar vašeg sindikata s obzirom na to da je odluka o prekidu bila na knap, malo više od 50 posto za prekid?

– Nakon tri godine ignoriranja zahtjeva za povećanje plaća u pravosuđu i ignoriranja postupka mirjenja, štrajk je bio nepopularan, ali posljednja i jedina mjera kojom smo pokazali koliko je hrvatsko pravosuđe zapostavljeno područje. Uzimajući u obzir i prvu fazu povećanja koja je rezultat našeg pritiska već u prvim danima štrajka, a to je povećanje od 100, 80 i 60 eura, ostvarili smo prosječno 50 posto od našeg prvobitnog zahtjeva za povećanje od 400 eura. Bez obzira na sve pritiske, ignoriranja i sve ono što je Vlada poduzimala nakon što smo stupili u štrajk, nastavili smo s borbom za dostojanstven život. Bez obzira na prijetnje da će se štrajk proglašiti nezakonitim, jer naš je sindikat prvi nereprezentativni sindikat koji je pokrenuo štrajk u državnoj službi, te da će se donijeti privremena mjera. I to je još jedan uspjeh jer je Vrhovni sud presudio da je štrajk našeg sindikata zakonit zbog zaštite i promicanja gospodarskih i socijalnih interesa što nije uspjelo nikome u novijoj hrvatskoj povijesti. Ustrajnost članstva u pravosuđu rezultirala je uspjehom u obliku povećanja plaća radnicima i to je velika pobjeda ovog sindikata, koja je u konačnici ostvarena nakon što je Vlada popustila sindikatu. Moram napomenuti da su se vodili teški i dugotrajni pregovori na dnevnoj bazi. I ovo nije kraj, jer smo s Vladom dogovorili da ćemo sudjelovati u radnoj skupini za donošenje Zakona o plaćama, bez obzira na to što smo formalno još uvijek nereprezentativni sindikat.

Nakon prekida štrajka dolazile su informacije da su nezadovoljni članovi napuštali sindikat. Je li to tačno?

– Odluku o prekidu štrajka donijelo je članstvo sindikata većinom glasova. To nije odluka i samovolja nekog pojedinca iz sindikata, nego upravo onako kako smo to u tijeku štrajka i radili, odnosno kako je Vlada ponudila prvi put Memorandum o razumijevanju koji smo dali na izjašnjavaње članstvu, a to je gotovo jednoglasno bilo odbijeno. Tijekom štrajka surseli smo se s velikim pritiscima, ne samo Vlade nego i drugih sindikata. Ali i pojednaka koji su se trudili plasirati dezinformacije i koji su tako pokušali rušiti štrajk te utjecati na nas i Vladu da ne dode do sporazuma. No mi smo zbog tih ljudi koji su štrajkali daleko jači od perioda kad je sindikat tek pokrenuo postupak mirjenja. Sindikatu članstvo raste. Mali dio onih koji su pristupili sindikatu u tijeku štrajka odlučio se iz njima poznatih razloga iščlaniti. No u ovom trenutku mi smo za nekoliko tisuća članova brojčano jači.

Iva Šušković

Zahtijevamo da početnik u pravosuđu ima plaću 1000 eura neto



IGOR KRALJ/PXSSELL

Koliko je to u brojkama?

– Prema službenim podacima od zadnjeg prebrojavanja, kad je naš sindikat izgubio reprezentativnost na nacionalnoj razini, imali smo 5450 članova, a danas imamo 11.091 člana u državnoj službi. Stoga očekujem da će na jesen naš sindikat ponovno postati reprezentativan i pregovarači za članove u državnoj službi koje zastupamo.

Znači od početka do kraja štrajka vi ste udvostručili članstvo?

– Da, mi smo gotovo udvostručili članstvo. Imali smo unazad dvije godine rast od 1700-2000 članova. No tu je bilo članova koji nisu isključivo zaposleni u državnoj službi. Tijekom štrajka nekoliko tisuća članova pristupilo je našem sindikatu, što je još jedan veliki uspjeh.

Isto tako govorilo se o otkazima, koliko je ljudi dosad otišlo?

– To su minorne brojke i pitanje je jesu li ti odlasci povezani sa štrajkom ili drugim oblikom nezadovoljstva. Službeni podatak koji imamo na dan 28. srpnja jest da je iz Ministarstva pravosuđa i uprave nakon završetka štrajka šest ljudi otišlo iz sustava.

Štrajk je trajao gotovo dva mjeseca. Jeste li na kraju zadovoljni postignutim? Tražili ste povećanje plaća od 300 eura, a dobili 12 posto, što je između 70 i 190 eura.

– Tražili smo prvobitno povećanje od

400 eura, no potpisanim Memorandumom s reprezentativnim sindikatima prilagodili smo svoj zahtjev na 300 eura povećanja neto plaće. Bitno je podsjetiti i da je taj Memorandum potpisan pod pritiskom naših najava štrajka, vjerojatno s ciljem da se štrajk zaustavi, tako da i to smatramo svojim uspjehom. Cijelo vrijeme isticali smo da tražimo, s obzirom na to da se ovdje radilo o štrajku zbog gospodarskih i socijalnih interesa, da se službenici i namještenici u pravosuđu dovedu u ravnopravan položaj s drugima koji su godinama prije konzumirali dogovorene dodatke na razini svojih ministarstava. Susreli smo se i s odlukom o neplaćanju dana u štrajku, što je pokazatelj da politički establišment u tom trenutku uopće nije bio svjestan kako teško žive državni službenici i namještenici u pravosuđu koji su u tome trenutku bili u štrajku. Unatoč svim tim pritiscima ostali smo stabilni i ustrajni, koordinirali smo i obilazili teren.

Ljude smo ne samo ohrabivali i motivirali nego i tražili od njih da budu dostojanstveni i da tako štrajkaju. Ustrajali smo do kraja i smatram da je izuzetno važno da je ovaj sindikat uspjehom završio štrajk. Primjerice, čistačica u pravosuđu imala je plaću 553 eura u svibnju ove godine, a nakon štrajka prima 716 eura. Ili primjerice računovodstveni referent u svibnju je imao plaću 630 eura, a u srpnju 804 eura. Namješteniku, vo-

začu dostavljaču pak plaća je narasla do 200 eura u situaciji kad su nam vladajući govorili da nećemo dobiti ništa. Znači ostvareni su ciljevi koji su i viši od onih koji su bili realni u ovakvim okolnostima, a ostatak planiramo izboriti u razdoblju koje je pred nama.

Kako ste doživjeli dolazak specijalaca kad su vaše kolegice došle pred zgradu NSB-a, u kojoj se održavala sjednica Vlade?

– Vlada je potegnula mnoge nepopularne poteze pa je tako sa specijalnom policijom željela osigurati "zaštiti" tog dana kad se održavala sjednica Vlade u NSB-u. Smatram da je to bilo nepotrebno. Negativno je odjeknulo u javnom prostoru, a dodatno je povrijedilo te službenice, od kojih se Vlada tako pokušala "zaštiti". Još nepopularnija mjera bila je odluka o neplaćanju dana provedenih u štrajku.

Premijer Andrej Plenković rekao je da nećete dobiti ni centa više, a kamoli 300 eura. Ipak ste dobili znatno više od tog centa. Čint li vam to zadovoljstvo?

– Kako su odmicali dani u štrajku, iz Vlade nije dolazila nikakva ponuda, osim Memoranduma o razumijevanju koji je obuhvatio nešto što se dogodilo u prvim danima štrajka, a to je povećanje od 100, 80 i 60 eura i obećanja da će s nama sjesti za stol

razgovarati o novoj uredbi na jesen. A na kraju smo dobili u prosjeku 200 eura, tako da je to pobjeda sindikata i ljudi koji su štrajkali.

Od Nove godine opet bi trebale rasti plaće, Vlada tvrdi da bi time one za državne službenike iznosile 1000 eura neto u prosjeku. Jeste li zadovoljni tim iznosom?

– Dogovorili smo sporazumom da ćemo nakon štrajka na jesen sjesti za stol te o tome razgovarati i dogovoriti se s Vladom o donošenju uredbе za povećanje plaća kroz platne razrede, definiranjem novih koeficijenata uz uvažavanje i najavu i namjeru Vlade da će ta plaća dosegnuti tih 1000 eura. No ono što smo tijekom štrajka predložili jest rješenje koje je obuhvatilo način na koji bi se tim novim koeficijentima došlo do te plaće od 1000 eura. Razilazili smo se u jednoj točki, a to je da je Vlada u prezentirala prosječnog službenika s 20 godina staža, no naš cilj je dovesti službenika početnika na 1000 eura neto. A to je potrebno kako bi se privuklo nove ljude u sustav.

Kakav je stav Vlade na taj vaš prijedlog?

– Dali smo projekciju, nakon što se nama plaća povećala dodatkom nakon štrajka, da bi trebalo tada još povećanje do 18 posto da bi se postigla ta plaća početnika od 1000 eura neto. Trenutačno formiramo radnu skupinu i ići ćemo izvan svojih okvira kako bismo osigurali što bolje pozicije u sklopu nove uredbе i što bolje koeficijente za ljude koji predano rade u državnoj službi.

Nakon štrajka ljude je na sudovima dočekalo brdo posta. Kako se snalaze?

– Ljudi ulažu goleme napore da se riješe zaostaci. Imam informaciju da je tijekom kolovoza već pola predmeta koji su pristigli u vrijeme štrajka na Općinskom građanskom sudu riješeno. Ljudi rade da ne bi ispaštali građani koji su im dali podršku tijekom štrajka.

Malo nezgodno pitanje za vas. Čijelo vrijeme štrajka bili ste samozatajni, odbijali ste govoriti o sebi i u prvi plan stavljali štrajkaše. No javnost ipak zanima tko je Iva Šušković, koja je vodila jedan od najduljih štrajkova u RH?

– U ožujku 2024. imam ću 20 godina staža u sindikatu SDLSN. Počela sam u sindikatu raditi kao studentica. Prošla sam sve službe našeg sindikata i sve faze sindikalnog odrastanja. Po struci sam magistra ekonomije, odnosno stručni specijalist za financijski menadžment. Rodena sam u Zagrebu i imam 39 godina. Moja misao vodilja prije i tijekom štrajka bila je da izbornimo bolje plaće za najviše plaćene zaposlenike u pravosuđu. Nije normalno da ti ljudi koji rade prekovremeno te obavljaju posao i za njih troje moraju kalkulirati koliko će obroka dnevno moći imati i hoće li moći svojoj djeci pružiti najosnovnije za život. Svatko zaslužuje biti pravedno plaćen za svoj rad i to je minimum za koji se mi sindikati moramo izboriti. Borba za bolja radnička prava je maraton, a ne utrka, ali dok god sam na ovoj poziciji, neću odustati od te borbe.

Koliko ste dugo na čelu sindikata?

– Reizbore u sindikatu imamo 7. prosinca ove godine, dakle bit će četiri godine kako sam na čelu sindikata. To je moj prvi mandat, a u njemu sam imala "privilegiju" proći nekoliko velikih nepoznanica – COVID, potres, elementarne nepogode pa jedan od najduljih štrajkova u povijesti štrajkova u RH. Ovaj mandat bio mi je jedno veliko profesionalno i životno iskustvo.

Kandidirat ćete se opet za predsjednika sindikata?

– U ovom trenutku mogu reći da je sigurno da će nakon rujna ovaj sindikat biti još jači.